

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZERDA, 1908. MÁJUS 6.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 105. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mítás-al díjszabás szerint.

Állami alkalmazottak segítése.

Az állami tisztviselők lakáspénze.

Kassa, május 5.

A koalíciós kormány becsületbeli kötelességének érezte, hogy a magyar államon ne hagyja rajta száradni azt a gonosz hirt, hogy az a leglelkettebb munkaadók egyike. A kormány belevette a maga programjába, az állami alkalmazottak, az állam szolgálatában állók anyagi helyzetének rendszeres, fokozatos javítását is. És amint hogy a koalíciós kormány minden eddig volt tervének az a leginkább dicsőre méltó sajátja, hogy sokáig nem maradt terv, hanem csakhamar valósággá is vált, éppen így az állami alkalmazottak segítségére irányult akció is rövid időn belül megszűnt ígéretnek lenni, és kézzelfogható eredményekkel örvendeztette meg az állami alkalmazottakat.

Azok a sokat emlegetett korlátok, a melyeket az állam költségvetése állít mindenfajta költségekkel járó reform elé, csöppet sem irázisok. Ezek a korlátok, fájdalom, nagyon is reális akadályok. De éppen az mutatja a kormánynak az állami alkalmazottak iránti igazi jóindulatát, hogy a pénzügyi korlátok sem bizonyultak akadályoknak, melyeket ügyességgel, óvatossággal, körültekintéssel valahogyan meg nem lehetett kerülni. Természetes, hogy valamennyi igényt egyszerre és oly mértékben, a hogyan az igénylők óhajtanák, még sem lehetett teljesíteni. De azért régi igények, melyeket évtizedeken keresztül mindig a költségvetési nehézségekre hivatkozva torkoltak le, nem maradtak minden kielégítés nélkül. És még a mérsékelt kielégítés is jóval több, mint az a folytonos halogatás, a mivel az állami alkalmazottaknak oly sokáig be kellett érniük.

A kormány önértzetesen hivatkozhatik arra, hogy rövid időn belül lendített a tanítók, a bírák az államvasuti alkalmazottak és munkások, valamint az országgyűlési alkalmazottak

helyzetén is. Ez egyáltalában nem kevés, de a kormány éppen ebben az akciójában nem akar pihenőt. A képviselőház pénzügyi bizottságának szombati ülésén *Wekerle* Sándor miniszterelnök bejelentette, hogy a kormány hét millió koronát akar fordítani az állami tisztviselők, altisztek és szolgák lakáspénzeinek emelésére és másfél millió koronát a díjnokok és napidíjas szolgák helyzetének javítására.

Az egyik javaslat, mely az állami tisztviselők lakásbérének rendezéséről szól, igazolja a *Napló* február hónapban közölt híret, melyben a *kassai állami tisztviselők megnyugtatóására illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján jeleztük, hogy a költségvetés keretében a lakáspénzek felemelése elintéztést nyer.* Az állam most a maga erejéhez képest segítségére siet szorongatott alkalmazottainak s a lakáspénzek méltányos felemelésével lehetővé teszi, hogy általánosan megdrágult lakbéréket a tisztviselők fedezni bírják.

A díjnokok helyzetének javítása, az állam legrosszabb sorsban levő alkalmazottainak érdekeit érinti. Az állami díjnokok napidíja, szinte alamizna számba ment eddig. Ezután sem lesz gyöngyöletük, de a megélhetés feltételeit mindenesetre megadja számukra az állam, a mai nyomasztóan drága időben.

Nagy elismerés illeti a kormányt, hogy az állami alkalmazottak fölsegítését méltó akciójával fokról-fokra kielégíti az évtizedek óta felgyülemlett kívánásokat. A réi kormányok csak ígértek, a koalíciós kormány azonban a cselekvés balsamával legjobb törekvése szerint minden bajt orvosol, minden jogos igény kielégítésének eleget tesz!

— **Borászati tanfolyamok.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a borászati szempontból kiváló fontossággal bíró községekben működő lelkészek és néptanítók részére a budafoki pincemesteri tanfolyam helyiségeiben két hétre terjedő borkezelési tanfolyam fog tartatni. A pályázók számára képest két, esetleg három ily tanfolyam lesz; az első július 6-tól 18-ig, a második július 20-tól augusztus 1-ig, a harmadik

augusztus 17-től 29-ig. A folyamodványokat június 1-ig kell benyújtani a kerületi borászati felügyelőséghez.

Ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet

Uj törvényjavaslat.

A képviselőház tegnapi formális ülésén Günther Antal igazságügyminiszter a Ház nagy ovációja közben törvényjavaslatot nyújtott be az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézetről. A törvényjavaslat beterjesztésével a remény stádiumából a megvalósítás küszöbére kerültek a magyar ügyvédi kar évtizedes óhajtsái. Az ügyvédi pálya már nem az, ami régen volt.

Részben a kar túlzusfolttsága folytán keletkezett óriási versengés, részben pedig a jogorvoslást kereső közönség egyrészenek le nem küzdhető bizalmatlansága olyan viszonyokat teremtettek, a melyek ma már nem teszik kívánatosá az ügyvédi pályát. Egyesek természetesen ma is érvényesülnek, egyeseket az ügyvéd gyakorlat ma is vagyionhoz és pozícióhoz juttat, a nagy átlag a nagy többség azonban csak nagy küzdelem árán tudja a maga s családjá megélhetését biztosítani. Arra, hogy a jövőről is gondoskodhassék családja megélhetését arra az időre is biztosítsa, a mikorra, keresetképtelenné válik vagy meghal, még csak gondolni sem szabad a legtöbb ügyvédnek.

Hosszu évek sora óta egyetlen megoldhatatlannak látszó problémája volt az ügyvédi gyűléseknek a jövő mikénti biztosításának kérdése. A hány terv felmerült, annyit el is ejtettek, mert mind kivihetetlennek és célszerűtlenné bizonyult. Végre is a Budapesti Ügyvédi Kamara fölvette 2 országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet tervét. Az eszme általános tetszésre talált. A legutóbbi Budapesten tartott ügyvédi gyűlés egyhangulag magáévá tette azt és memorandumban kérte az igazságügyminisztert a nyugdíjintézetről szóló törvényjavaslat készítésére és előterjesztésére.

Az igazságügyminiszter tegnap tett eleget az ügyvédség kérésének.

A törvényjavaslat 30. szakaszából, egy általános megokolásból, egy részletes megokolásból és az országos gyám- és nyugdíjintézet részére való matematikai táblázatból áll. A törvényjavaslat szerint az intézet székhelye Budapest lesz és az intézetnek az ügyvédi kamarák ügyvédi lajstromába felvett minden ügyvéd tagja törvényenél fogva tagja lesz. Az intézeti tagság az ügyvédi lajstromba történt jogerős felvétellel kezdődik és az ügyvédi kamarai tagság megszűnésével végződik. A tagokat a javaslat évi járulékok fizetésére kötelezi. Az évi járulékok 60 koronánál kisebb és 120 koronánál nagyobb nem lehet.

Szenzációs tavaszi szövetujdonságok **SCHÜTZ és Tsa**

angol uri-szabó céghez

érkeztek

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

Lengyel Zoltán elítélése.

Három hónapi fogház, 1000 korona pénzbírság.

Elégtétel Polónyi Gézának.

Ma késő éjjel, az alvó Budapest egy termében, a fővárosi büntető törvényszék tárgyaló termében, a virrasztó igazság ítéletet mondott Lengyel Zoltán vádjai fölött. Az ítélet olyan, aminőt várt az ország a tárgyalás pöranyagának olvasása közben, az ítélet becsületsértésben bűnösnek mondotta ki Lengyel Zoltánt. Független férfiak, lelkiismereti meggyőződésén szűrődött át a marasztaló verdikt, mely Lengyel Zoltánt bűnösnek mondván ki, Polónyi Gézának elégtételt szolgáltatott.

Ez a pör, mely rendkívüli szenvedélyvel, felzaklatott izgalmak közepette hőmpölygött napokig az ország-világ szeme látára, csunya bukást jelent azok számára, akik politikai szenvedelmektől elvadulva, embervadászatra indultak a függetlenségi politika exponensei ellen. A Lengyel—Vázsonyi—Sándor Pál—Heltai klikk hálóját széjjeltépte most az örökigazság ereje.

*

Vasárnap és hétfőn folyt le a Polónyi-Lengyel pör utolsó felvonása. Hétfőn elhangzottak a vád és védőbeszéd, Vázsonyi megtette személyes kirohanását, Lengyel Zoltán szentimentális pózokban verte mellét a bíróság előtt, beszélt a vádat képviselő ügyész, csak Polónyi nem beszélt. Ő eltávozott még vasárnap, nem volt több keresni valója, abban a tereben, hol már az igazság mérlegére volt bízva a további döntés. Hétfő délután feltette Zsitvay elnök a kérdést:

— Bűnös-e Lengyel Zoltán vádlott mint szerző, abban, hogy Polónyi Gézáról oly tény állítson, anélkül, hogy a valódiságot bizonyította volna, amely tény valódisága esetén büntető vagy fegyelmi eljárás megindításának okát képezné vagy őt közmegvetésnek tenné ki. Igen vagy nem? Ha nem: —

— Bűnös-e Lengyel Zoltán abban, hogy a Napban közzétett cikknek, a vádiratban megjelölt szavaival Polónyi Géza ellen, mint a törvény által alkotott testület tagja ellen, e minőségű hivatásának gyakorlatára vonatkozóan meggyalázó kifejezést használt anélkül, hogy annak valódiságát bebizonyította volna?

Az esküdtek éjjel fél egykor vonultak vissza tanácskozni. Éjjel két órakor jelentek meg az esküdtek a tereben. Zsitvay Leó elnök újra megnyitotta az ülést, amire Leirer Lőrinc az esküdtek megválasztott főnöke kihirdette a verdiktet a következőkben:

Az első kérdésre az esküdtek nemmel felelnek.

A második kérdésre az esküdtek hétnél több igennel felelnek.

Zsitvay Leó elnök erre behivatja Lengyel Zoltán vádlottat s kihirdette előtte:

— A bíróság tehát önt elmarasztalta!

Ezután a Balázs Elemér dr. királyi ügyész tette meg indítványát a vádlott megbüntetésére. Lengyel Zoltánt a btk. 262. szakaszában megírt szerint minősülő sajtó útján elkövetett nyilvános becsületsértésben kéri megbüntetni. Az ítélet a Nap-ban közzendő, a kimérendő pénzbírság a Nap-kaucióját terhelje.

Vázsonyi Vilmos védő beszél ezután, majd a bíróság visszavonult ítélethozatalra. Hajnali 4 órakor hirdette ki ő felsége a király nevében Zsitvay Leó elnök a bíróság ítéletét, mely Lengyel Zoltánt három hónapi fogházzal és ezer korona pénzbüntetéssel sújtja.

UJDONSAGOK.

— A kassai új városháza. A kassai új városháza, hova-tovább aktuális és elodázhatatlan kérdéssé növekedik. A számonkérőszék is konstataálta, hogy a tisztviselők hivatalos szobái túlszűfoltak, elanynyira, hogy a közgyűlés, a vízvezeteki igazgatóság és a mérnöki hivatal kitelepitésére, a város egyik legjobban jövedelmező bérházának második emeletét áldozta fel. Ez a toldás-foldás azonban vajmi keveset segít az ügyön, akár kedves a gondolat, akár nem, a városi bizottsági tagoknak maholnap meg kell békülni az új városháza tervével. Lám Szeged, melynek adminisztrációja szintén annyira megnövekedett, hogy a városháza hivatalos szobái a tisztviselők létszámának befogadására szűknek bizonyultak, egy második városháza felepitésének tervével foglalkozik, holott a jelenlegi városháza is teljesen ujkéletű. Azt hisszük, hogy a tanács minden különös megerőltetés nélkül képes olyan tervet készíteni, mely az új városháza építésének pénzügyi nehézségeit megoldja. Ha ez sikerül — amiben nincs lehetetlenség — az új városháza felépítésének nem lehet akadály.

— Eltűnt órák tanuló. Kendi Jenő 15 és fél éves tanuló ma reggel fél 7 órakor eltávozott szüleinek lakásáról s azóta senki sem látta. A fiú rendes növésű, vékony testalkatu, szőke haja és szemöldöke van. Feltűnő rövidlátó, aranykeretű papszemet visel. Ruházata barnás zakó öltöny, barna karimájú kalap, fűzős fekete cipő. Ha valaki hollétérol tudomással bír, közölje a rendőrséggel.

— Lipót Szalvátor főherceg Kassán. Ha igaz, rövid időn belül a királyi család egyik tagja: Lipót Szalvátor főherceg Kassára ellátogat. A főherceget, ha eljön, kötelessége szólítja Kassára. Tudvalevőleg ő a tűzérség főfelügyelője s ebben a minőségben fog egy-két napig nálunk tartózkodni. Ittlétele alatt a kassai hadosztály tűzérezredet fogja felülvizsgálni. Magán értesülésünk szerint, a kassai hadosztály tűzérezred parancsnoksága, már értesítést kapott volna a főherceg jöveteléről. Hivatalosan ugyan még nincs a hír megerősítve, azonban valószínűtlen szinezete sincs, amennyiben Lipót Szalvator hivatalos fogadtatására már Kolozsvárt is készülnek, hová szintén a hadosztály tűzérezred felülvizsgálására utazik a főherceg, mint a tűzérség főfelügyelője.

— Ki akar rendőr lenni? A rendőrségnél f. évi június 1-én több másodosztályú rendőri állás fog megüresedni. Havi fizetés a drágasági pótlékkal együtt 57 kor. 50 fillér. Akik ez állásokat elnyerni óhajtnak, a főkapitánynál jelentkezzenek. Katonakönyv és erkölcsi bizonyítvány bemutatása szükséges. Kiszolgált katonák, csendőrök és különösen az altisztek előnyben részesülnek.

— A tokaji pezsgő alkonya. Magas röptű reklám útján hirdette annak idején Baneth Géza kőbányai lakos, hogy az általa Tokajban felállított „Első Magyar Pezsgőgyár” valódi tokaji borból állítja elő a világ legfinomabb pezsgőjét. Akadtak is bőven jóhiszemű pezsgő-kezelők, akik rendelkeztek a menyei italból, de csodálatosképpen a rendelmények nem Tokajból, hanem Kőbányáról expedáltak és pedig előbb a

tokaji vasuti állomásra és onnét más fuvarlevél mellett a megrendelőhöz. Most aztán kiderült, hogy miért kellett Baneth urnak tokaji gyártmányait Kőbányáról utnak indítani. Kideríti ezt a rejtélyt a tokaji járás főszolgabirójának a kereskedelmi miniszter által is jóváhagyott ítélete, mely mint a Magyar „Kereskedők Lapja” írja, Baneth urat iparkihágás miatt 400 korona pénzbüntetésre vagy 20 napi elzárásra és a költségek megfizetésére ítélte, a tokaji pezsgőgyára részére kiállított ipar és telepengedélyt pedig bevonta. Az ítélet indoklásából pedig megtudjuk, hogy Baneth ur soha egy üveg pezsgőt sem gyártott Tokajban, ott nincs is gyára, hanem van egy düledező kis pincéje, ahova a Kőbányáról küldött 4160 liter homoki bort, azt világbolondításul pezsgős üvegekbe hozatta le, de Tokajból soha senkinek pezsgőt sem szállított. Baneth ur tehát Kőbányán homoki borból gyártja a „tokaji pezsgőt” egyike tehát a legrafináltabb szédelgőknek akit az enyhe ítélet — sajnos — nem sujt érdeme szerint.

— Ló és motorbiztosító intézet rt. cég alatt Budapesten, mint a Magyar Kereskedők Lapja jelenti, 500.000 K. alaptőkével biztosító társaság van alakulóban, mely főként telivér és felvér lovak biztosításával foglalkoznék, azonkívül kiterjeszténé működését az automobili kockázatok biztosítására. Az alapítók: Szápáry Pál gróf, Stern Gusztáv, Batthyány Elemér gróf, Baltazzi Hektor és Ferencz József braganzai herceg. A társaság működését Ausztriára is kiterjesztené.

— Kihágási krónika. Kihágási statisztika a rendőrkapitányság által a múlt héten büntető ítélettel befejezett kihágási esetekről: Vasárnapi munkaszünet be nem tartása miatt 2 egyén 2—2 K. Járda elfoglalása miatt 1 egyén 4 K. Köztisztaság elleni kih. 10 egyén 2—10 K. Közcsend megháborítása miatt 14 egyén 2—20 K. Botrányos részegség miatt 26 egyén 1—20 K. Koldulás miatt 6 egyén 1—2 nap. Verekedés miatt 2 egyén 5—5 K. Csavargás miatt 10 egyén 6 óra 3 nap. Tiltott visszatérés miatt 4 egyén 1—15 nap. Kódobálás miatt 1 egyén 5 K. Rendőrsértés miatt 2 egyén 5—5 K. Partrongálás miatt 4 egyén 5—5 K. Piaci rend miatt 2 egyén 2 K. Bérkocsi szab. rend. miatt 2 bérk. 1—5 K. Záróra be nem tartása miatt 1 kává 10 K. Udvar tisztán nem tartása miatt 4 egyén 2—4 K. Mezőrendőri kih. miatt 6 egyén 2—5 K. Névmeztagság miatt 1 egyén 5 K. Bérkocsi ügyelet nem teljesítése miatt 3 bérk. 10—10 K. Sebes és vigyázatlan hajtás miatt 1 bérk. 5 K. Lovak felügyelet nélkül való hagyása miatt 1 egyén 5 K. Tejhamisítás miatt Lefkovich Jakab bárcai lakos 40 K. fő továbbá 50 K. mellékpénzbüntetés és 8 K. tejjvizsgálati díj.

— Citrom és narancs kezelés. Nagyon sok kár éri a kereskedőket a narancs és citrom romlásából. A gyümölcsök romlását egy bizonyos gomba vagy penész okozza. A helyes kezelés tehát abból fog állani, hogy ezen penészcsirák az egészséges gyümölcsre ne vitessenek át. A gyümölcsöt érkezése után azonnal kicsomagoljuk és különválasztjuk a teljesen egészségeseket. A hibás vagy romlottak közül, amit lehet, azonnal elárusítunk s a többit megsemmisítjük. Az egészséges gyümölcsöket hűvös, de azért fagymentes helyen deszkára rakjuk úgy, hogy egyik a másikhoz ne érjen. Itt azután gyakran szemlét tartunk s a melyik romlani kezd, azon hamarosan tudunk meg. Megjegyzendő, hogy a melyik kezünkkel egy romlott gyümölcsöt megfogtunk, azzal az ép csümölcsöket ne fogjuk meg, mert mindjárt elkapják a penészcsirákat és csakhamar romlani fognak. Mikor a rossz gyümölcsökkel bánunk, utána a kezünket szappannal jól megmossuk.

— Az erzsébetéri villany-színház holnap szerdán este kezd meg előadását, katonazene kísérete mellett.

ALAPITTATOTT 1844-BEN.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

A SZÉKESEGYHÁZZAL SZEMBEN
(SAJÁT HÁZÁBAN.)

Felsőmagyarország legré-
gibb és legnagyobb pénz-
intézete.

BETÉTEKET
GYÜMÖLCSÖZTET.

KÖLCSÖNT

nyújt: váltóra, folyószám-
lára, ingatlaura.

Legelőnyösebb feltételek
megállapodás szerint.

Magyar Kapronczán

Sáros megyében

nyaralásra alkalmas
butorozott ház,

mely áll 4 lakó szoba, veranda, konyha
zöldes kert használatából

május hó 1-től október hó végéig
száz forint árért bérbe adó.

Posta helyben, vasút állomás Raszlavicza
8 kilométer távolságra. — Bővebb felvilá-
gosítással szolgál Szén János gazda-
tiszt Kapronczán és Rosa Viktor
Kassán, Kossuth Lajos-utca 16. sz.

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
: hivatalban. :

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény	10 korona
teljes főrúhá- hoz (Kabát, nad- rág és mellény)	1 szelvény	12 korona
	1 szelvény	15 korona
	1 szelvény	17 korona
	1 szelvény	18 korona
	1 szelvény	20 korona

Egy szelvényt fizette szalonruhához 20. — K.-ért,
szintgy. készítőszövetet, turisztalónt, selyem-
hangarát stb. stb. gyári áron küld a mint meg-
bízható és szelvényt cég mindenütt ismert posztó-
gyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvő élvez, ha
szövetességét követően Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacra rendel meg, igen jelentékeny.
Szabott, legelőnyösebb árak. Óriási választék.
Minták, ingyenes kiszállítás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss áruban.

AZ IDEI TAVASZI-NYÁRI IDÉNYRE A LEGUJABB

Női divatkelmék,

továbbá mosókelmék ugymint cretten, batist és
zephirek a legnagyobb és legjutányosabb áron
kaphatók

Széman Testvérek cégnél Kassa, Fő-utca 62. szám.

Ugyanitt szőnyegek, függönyök és butorkelmék a
legnagyobb választékban kaphatók.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körut 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismer-
tes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

... Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője. ...

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Jutányos árak.

Jutányos árak.

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:

Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

Knecht El. John igazgató.

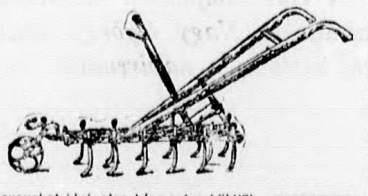
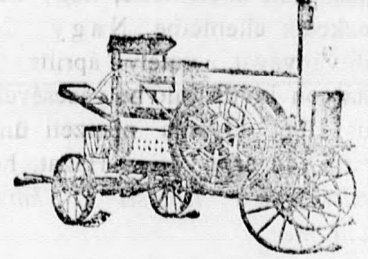
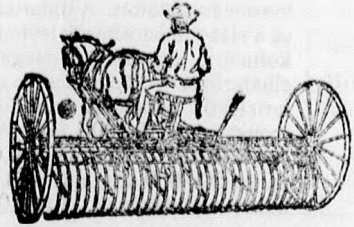
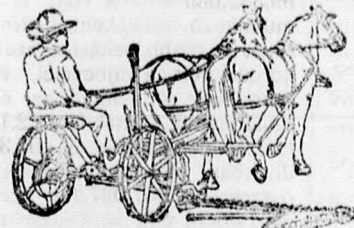
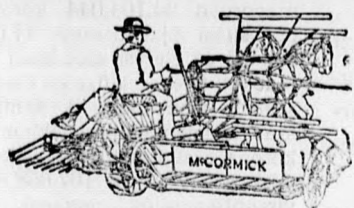
Mc Cormick kévekötő-arató-

gépei és marokrakó-arató-

gépei a magyar viszonyoknak

megfelelően külön lesznek gyártva.

Ez nem üres frazis, hanem tény!

Összes gyártmányokról szóló képz. katalógusunkat kívánatra bérmentve küldjük.

Kiadó Murányi József.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.